

Kéziratok, amelyek nem adatnak vissza ide küldendő: „MURAVIDÉK“ szerkesztősége Murska Sobota, Alexandrova c. 16. szám.
Postatakarék számla száma 12980.
Kiadó-tulajdonos: KÜHÁR ISTVÁN.

MURAVIDÉK

Politikai, gazdasági és társadalmi hetilap.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára negyedévre belföldön 15 dinár, külföldre 18 Din. Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm.-ként: szöveggözt és nyilttér 1'50 dinár, rendes 1'— Din., apróhirdetés 0'70 Din. és az illeték. Többszörinél engedmény.

VIII. Évf.

Murska Sobota, 1929. december 22.

51. Szám.

Nemzeti fegyelem.

Minden időkben, minden nemzetnek gondja volt arra, hogy ifjúsága lehetőleg a legszebb, legnemesebb testi és szellemi nevelésben részesüljön. Ha voltak is bizonyos választékok, melyek az egyes néptörzseket széttagolták, viszont mindig voltak bizonyos szellemi kötelek is, amelyek mindig ébren tartották azt az érzést, hogy az emberek egy nagy nemzeti családnak a tagjai s ezen köteleket a nyelven kívül még a vallás és más egyéb intézmények képezték.

Egy ilyen intézmény volt már a régi görögöknél a testgyakorló iskola, a „gymnasium“. Itt gyakorolta magát az ifjúság a különböző sportokban, hogy szép testi fejlődésben részesüljön, kitaró testi erőre, ügyességre, könnyed mozgásra, dőlceg testtartásra tegyen szert. Azután képességeiket bemutatták az olympi játékokon, hol a győztes jutalmul jombkoszorút nyert.

Talán nincsen is szebb megnyilvánulások egy nemzet életében, mint azok az ünnepek, melyeken a nemzet ifjai bemutatják bátorságukat, nemes becsvágyukat, testüknek ügyességét és szép alakját s midőn a nép ezrei örömmel és büszkeséggel nézik a szép mutatványokat s végül a győzteseket megjutalmazták.

Tagadhatatlan, hogy ennek áldásos következményei el nem maradnak. Itt megnyilatkozik a nemzet jelleme. Bárhová tartozék is valaki, ilyenkor mégis csak megnyilatkozik szívében a honszerelm, a nemzeti öntudat és a büszkeség. Így a nemzeti összetartásnak ezen élénk megérzése minden bizonyal nagy eredményekre fog vezetni.

Hervadhatatlan érdem illeti azokat, akik mindezt egy állam életében legfőbb gondjába veszi.

Az ifjúság testi nevelése nálunk eddig is elég magas fokon állott, de el lehet mondani, hogy inkább csak a városokban, míg a falu elmaradt. Az ifjúság különféle szervezetekbe volt tömörülve s a haladás, a fejlődés nem volt egészen egységes, néhol bizonyos befolyások érvényesültek, melyek nem voltak épen kívánatosak, célravezetőek.

Elérkezett tehát az ideje annak, hogy egy egységes szerve-

Nyolc osztályos lesz az elemi iskola.

Öfelsége szentesítette a törvényt. — Négy elemi és négy felsőbb népiskolai osztály lesz. — A vallásoktatás kötelező. — A kisebbségi iskolák megmaradnak.

Az Avala ügynökség szerint: A népoktatásról szóló törvény, amelyen széleskörű bizottság dolgozott, a következő főbb elvek alapján készült el:

1. A nép műveltségének minél szélesebb rétegekre való kiterjesztése érdekében az elemi oktatás elemi és felsőbb népiskolákban történik, négy osztályban. Az elemi iskolákban egységesen, a felsőbb népiskolákban pedig a helyi viszonyokhoz megfelelően történik az oktatás.

2. Az iskolaépítés és fenntartás az iskolai községre (skolska opština) esik. Ezek költségvetési egyensúlyának biztosítása komoly szankciók segítségével is történhet.

3. Az elemi iskolai épületek építésére az állami Jelzálogbankban külön alap lesz, amelyet ez az iskolai községeknek fog nyújtani kedvező feltételek mellett. Az alap részére az állami költségvetés gondoskodik, mindaddig, amíg az a 150 millió dinárt el nem éri.

4. A tanítóknak az iskolai község ad természetben lakást, ha azonban nem kapnának, akkor 150—500 dinár havi lakpénz illeti meg őket.

5. A vallásoktatás kötelező és lelkes vagy tanító tanítja, úgy, amint

a tanulók szülei kívánják. A lelkeseket a hitközségek fizetik.

6. Kisebbségi iskolák kérdése a nemzetközi szerződés követelményeinek megfelelően rendeztetik.

7. A már meglévő magániskolák megmaradhatnak, ha a törvényes követelményeknek megfelelnek. Új magán elemi iskolákat nem lehet megnyitni.

8. Tanító csak az lehet, aki az állami tanítóképzőt elvégezte.

9. A tanfelügyelők magasabb fizetési osztályba kerülnek és magasabb képzettséggel kell rendelkezniük.

10. Hogy az átmenet idejére a népoktatás zavartalan menete biztosítva legyen, a szükséges rendeleteket idejében fogják kiadni.

11. A fegyelmi rendelkezés teljesen a Szerb királyság 1904. évi április 19-ki törvénye átvétele alapján készült.

12. Miután az oktatás, az általános igazgatás része, ennek megfelelően járási és bányai iskolai felügyelők és bizottságok fognak arra felügyelni.

Öfelsége az elemi oktatásról szóló törvényt december 5.-én szentesítette.

Kirabolták a beltinci vasuti állomás raktárát.

A múlt pénteken éjszaka eddig ismeretlen tettesek betörték a beltinci vasuti állomás raktárába s az ott felhalmozott árut tetemesen megdézsmálták. A legtöbb kárt a beltinci Klepc kereskedő szenvedte rőfös áruban,

továbbá a turniscei Bäder bórkereskedő, kinek árujából a javát, tehát a legdrágábbat válogatták ki s vitték el. — A tettesek kézrekerítése iránt indított nyomozás folyamatban van.

zet létesüljön, amely az egész ország ifjúságát felöleli és egységes nevelésről gondoskodik. Így az ifjúság mentes lesz mindenféle tévelygéstől s nem lesz semmi választék, amely az egységes fejlődést, haladást akadályozna!

Ez a szervezet lesz a jugoszláv királyság szokoljainak vitéz szervezete. Erről a szervezetről egy új törvény intézkedik, amely törvény Öfelségének a királynak szentesítését már el is nyerte. A törvény 14 szakaszból áll s az első szakasz kimondja, hogy a jugoszláv királyságbeli szokol vitézi szervezet, a jobb fizikai és erkölcsi nevelés céljából alakul. A második szakasz szerint a szokol szervezet tagja lehet min-

den felnőtt és feddhetlen előéletű polgár. A harmadik szakasz a gyermekek és serdülő tagokról, a negyedik szakasz a területi beosztásról szól s kimondja, hogy a központ: Beograd. Az ötödik szakasz szerint a jugoszláv szokolok mindenkorai főnöke a trónörökös. A többi szakasz általános rendelkezést tartalmaz. Az új rendszertől tehát várni lehet, hogy emelni fogja az ifjúság egészségét, katanai készségét és nemzeti fegyelmét.

A jövőben a városi és falusi ifjúságot együtt fogjuk látni a tornákon, s így néhány év múlva kitünik majd, hogy az egységes szokol szervezet mindenben megfelel magas céljainak.

Politikai hírek.

Öfelsége a király külön kihallgatáson fogadta Franges Ottó földművelésügyi minisztert s ez alkalommal aláírta a bortörvényt és a növényi kártevők elleni védekezésről szóló törvényt. A törvény a „Hivatalos Lap“ közlése után lép életbe.

Románia. A pénzügyminiszter bejelentette, hogy az összes földosztásokat és kisajátításokat revízió alá kell venni az elkövetett sok visszaélés miatt. Az egész végrehajtást újból kell csinálni.

Ausztria. Az osztrák szövetségi tanács is elfogadta az új alkotmánytörvényt. Az új törvény egy tartományt sem fosztott meg jogától, sőt hozzájárult ahhoz, hogy a tartományok között új kötelek keletkezzenek.

Magyarország. A magyar országgyűlés felső házának egyik utóbbi ülésén gróf Bethlen István miniszterelnök megindokolta, hogy Magyarország miért nem hajlandó jóvátételt fizetni. Hivatkozott arra, hogy nemcsak a trianoni szerződés, hanem az 1924-ben létrejött népszövetségi megállapodások is azt határozzák, hogy Magyarország 1943 után további reparációs fizetésre nem kötelező.

A trianoni szerződés értelmében Magyarország jóvátételi kötelezettségénél figyelembe veendő az ország teljesítő képessége. 1924-ben megállapították, hogy ez husz éven át fizetendő évi 10 milliónál, vagyis összesen 200 milliónál több nem lehet. 1924 év óta öt év telt el, azóta pedig Magyarország teljesítő képessége nem javult, hanem rosszabbodott. Kijelentette a magyar miniszterelnök, hogy Magyarország, ha az ország gazdaságát nem akarja csőd elé juttatni, nem mondhat le a trianoni szerződés 250 szakaszában megállapított kedvezmény igénybe vételéről s nem egyezhet bele abba, hogy magyar állampolgárokat ért vagyoni sérelmek a magyar államot terhelő jóvátételi összegekbe beszámítassanak. A felső ház bizalmat szavazott a kormánynak.

Románia külügyminisztere nemrég Prágába tárgyalt a jóvátételi kérdéssel, de főként arról, hogy a Kisantant egységesen lépjen fel minden politikai és pénzügyi követeléssel szemben a hágai konferencián.

Karácsony.

Irtá: PREK MÓRIC.

Nincs a mai világnak igazi adventje! . . . Valami hiányzik belőle, az, ami az adventet igazi adventté teszi. Nincs meg bennünk az igazi vágyakozás a megváltó szeretet után, amely szeretet helyre állítaná, újjáalkotná a szenvedő világot!

Pedig, ha valamikor, — úgy most igen nagy szükségünk van a megváltásra, a megváltó szeretetre, a megváltó nagy eszmékre. De vajjon meghozza-e a szenvedő emberiségnek a megváltást az ezerkilencszázhuszonkilencedik év Karácsony estéje?

Melyik, miféle szellem legyen az, amelyik Karácsony estéjén beférkőzék az emberiség szívébe? A szeretet, a testvériség szelleme legyen az, amelynek szimbolumai a jászol, a szegényes istálló s azután a véres keresztfa!

A földi hadvezérek tüzzel és vassal hódítanak. Karácsony estéjén is látunk tüzet, de ez nem földi tűz, hanem égi! Ez a szeretet tüze, amelynek kigyulladását mutatja nekünk a gyönyörű betlehemi csillag!

Megszületett a Szeretet, hogy meghozza nekünk a békét. A világ ma nem adhat békét, mert a világ a békét ma nem ismeri!

Béke a jó akaratú embereknek! Ezt éneklék a mennyei seregek a jámbor pásztor népnek! . . . Békesség azoknak, akik jót akarnak! És kik ezek? Azok, akik szeretnek, akiknek szíveik szeretettel vannak tele. Aki szeret, az jót akar és jót tesz. A szeretet tehát lelki jóság.

Mit tegyünk tehát? Azt, amit a próféta mond! . . . Akinek két kötőse van, adja egyiket annak, akinek nincsen és akinek fedele van hasonló képen cselekedjék! . . . Egyszerű beszéd . . . Tehát felebaráti szeretetre van szükség a világnak! Tevékeny felebaráti szeretetre!

Bár csak bennünket is átjárna ennek a szeretetnek a szelleme! Szent Karácsony ünnepe a szeretet és a béke ünnepe. A betlehemi kis Jézus teremene belénk új szívet, olyat, amelyik szereint tud! Olyan szívet, amelyik hasonló legyen az övéhez s hoz-

za meg a világnak a szeretetet, a békét és a megértés szellemét! Akkor imádvá tekintünk a betlehemi csillagra! Ez lesz a mi legszebb Karácsonyi ajándékunk.

Advent.

Jöj el áldott vendég rég várunk Tégedet Akik elvesztettük a Te ösvényedet Akik széllyel szórva pásztor nélkül várunk

Születésed napján jelenjél meg nálunk. Jöj el hajlékinkba ó áldott ur Jézus Tehozzád könyörög nyolcszáz református.

Kiknek nincs pásztor, kiknek nincs temploma, Akik nem mehetünk Te szent tornácodba.

Parancsold meg kérünk, Te szent angyalidnak, Hirdessék nekünk is mint a pásztoroknak,

Hogy az üdvözítő nekünk is született Az örök igazság velem megszerzetett „Dicsőség legyen mennyben Istennek Békesség földön az embereknek“!

Igy, ha majd eljövend születésed napja, Panaszra ne nyiljon senkinek ajaka. Családi tüzhelyük békés otthonába Általad meg enyhül lelkünk szomjusága. Olvassuk szent könyvünk avult leveleit, Megtálaljuk benne szent Jób történetét, Hogy legyünk sorsunkkal így megelégedve,

„Isten adta a jót, Isten el is vette!“ S majd ha elérkezik halálunk órája Mi is eljuthassuk a nagy számadásra, Számunkra is készíts helyet az Egekben. Melyért imádhassunk mint örökké Amen. SÁRDI GYULA.

Karácsonyra.

„ . . . Ezután láték új eget és új földet, mert az első föld és első ég elmúlt vala . . . „Ime én mindenek megújítok.“ „Én vagyok az Alfa és az Omega a kezdet és a végezet . . . „Én a szomjuhozóknak adok

az élőviznek forrásából ingyen . . .“ — János: jelenségről XXI. R. 1, 5, 6.

Te vagy az élőviznek forrása ma született Jézus, Te vagy, aki azért jöttél, hogy a gyengéket gyámolítsad, a szenvedőket megvigasztaljad, az éhezőket tápláljad, a meziteleneket ruházzad, a szomjuhozókat megelegítsed, a betegek gyógyítsad és a bűnöket megbocsássad. Te voltál a *Jóság, Tisztaság, Erényesség* megtestesítője, amiért rád az akkori hatalmasok gyűlölettel néztek és amiért drága véreddel fizettél!

Hiába hoztál áldozatot a keresztfán értünk, ha az a hatalmas alkotás, amit Te alkodtál elmúlni készül; ha a nyomor csak nő, ha a vér csak folyik, ha a halál csak arat! O bocsáss meg Uram Jézus, ha e szent napon, is panaszra nyílik a szám, de láthatod, hogy a föld egy siralomvölgygé lett és csak keveseké a jólét, a boldogság. Pedig a történelem csodálatos eseményforgatagának a Te magasztos tanaid alapján kialakult szellem volt a mozgatója. A Te szent neved hallatára milliók szive gyúlt láng-ra. A Te megújító elveid milliók agyveleinek atomjait hozták rezgésbe. Így mozdultak ki régi pogányságukból sok-istenhívő széttagoltságukból, tartományok, országok és világrészek. Így lett egy közös eszmei kapocs az egybefűzve az egész világ számottevő nemzetsége. Ez volt az alapja a mai modern kultúrának. Ámde mi a „modern kultúra?“ Hová lettek a *Jóság, Tisztaság, Szeretet* nagyszerű erényei? Kik gyámolítják ma a gyengéket? A meziteleneket kik ruházzák? Ki elégíti meg a szomjuhozókat? Vajjon az eltévedt bárányokra ki gondol? Senki.

Van-e megértés, van-e bűnbocsánat? Igenis van! Börtönök és modern stílusban épült huszemeles fegyverházak képében. Magasztos szellemmel eltelt lelkek is vannak, gyilkosok házasságtörők és egyéb bűnösök képében.

Művészi gonddal épített díszes templomok is vannak csak csupán szeretet nincs az emberi szívekben Uram! A Te néped, a szegény halászok leszármazottjai ma is hűek hozzád Uram! De akiknek szólt a Te

tanításod azoknak csak egyetlen erényük van, az önzés és egyetlen Istenük van a pénz! Ennek az Istennek a hívei lerombolni készülnek minden a Te szent alkotásodat. Az ő falánságuk nyomán támad a sötét nyomor. Hogy az Istenképére teremtet embert az állatnál is alacsonyabb fokra súlylyessék le. Bizony-sóhajtvá mondom: Uram Jézus nincs igazság ebben; de mert Te vagy az igaz bíró, hiszek a Te igazságos ítéletében, hiszem, hogy a bűnösöket megbünteted, és a jókat megjutalmazod.

Hiszem, hogy úgy teremtetted a földet, hogy örökké háborogjon, míg el nem jön a Te országod. Hiszem, hogy nem aludtak ki a vulkánok, hanem csak pihennek. Hiszem, hogyha újra kitornek a lángok, mindent előnt a láva és mindent megéget a tűz. Hiszem, hogy kártyavárként omolnak le a százeletes büszke paloták, gögös gazdáikat magok alá temetve.

Azután szent haragodban lerontod az eget és lerontod a földet. Következik azután szent hosszú halálos csönd. Hosszu idő múlva új nap ragyog föl az égen. Új emberek, új Hit, új Remény, új Élet, mert Te mindeneket megújítasz. Mert Te vagy az Alfa és az Omega, a kezdet és a végezet.

Ó adj, Uram nekünk a szomjuhozóknak az élő viznek forrásából inni.

Zágreb, karácsony havában.

— SAS. —

HIREK.

HETI NAPTÁR

DECEMBER 31 nap. 52. hét.

Hó és hét napjai	Róm. kath.	Protestáns
22 Vasár.	F. 4. Zeno vt.	F. 4. Zeno
23 Hétfő	Viktória	Viktória
24 Kedd	Adam és Éva	Adam, Éva
25 Szerda	Nagykarácsony	Nagykar.
26 Csüt.	István I. vt.	István I. vt.
27 Péntek	János aps. e.	János
28 Szomb.	Aprószentek	Kamilla

Vásárok:

Dec. 23. Szt. Benedek.

Jókai a kunok között.

Egy multszázadvégi választás tükrében. — Látogatás két özvegnél, akik kedves emlékként őrzik a költőkirály utolsó politikai szereplésének emlékét.

Csákovéc, július hó.

A legnagyobb mesemondó, kit a 48-as márciusi napok forró eseményei idején — szelid természetű lelkülete mellett is — magával ragadott az akkori idők politikai viharzásának lendülete, e nemes idealizmusok harcában elvetett magában egy magot, melynek csírázása ott melegeidet lelkében s pótealelkületét odaforrasztotta a politikához is.

A nagy események kivívása után sem fordult, abban és mert nagy népszerűsége miatt sok választáson kapott képviselői mandátumot, Jókai mint parlamenti szónok is nagy sikert aratott beszédeivel.

Jókai és Mikszáth, mint a politika szerelmesei.

Sajátságos, hogy bár a magyar génusz a kivételes írói találatum pállástját borította Jókaira, mégis olyan erős vonzódás volt benne a politika felé. S keserű csalódás érte, mikor a politikai szerepkör teréről lezserult. Ebben a tekintetben különös hasonlatnsságot mutat lelke másik nagy

regényírónk, Mikszáth Kálmán lelkéhez. Regényírói találatumok mellett mindkettőt egyformán érdekelte, szinte mágneserővel vonzotta a politika és a politikai szereplés.

A nagy palóc is rajongott a képviselőségért, amikor Budapesten Mikszáth írói jubileumát ülte, a vigadóban rendezett nagy ünnepségen, amely éppen képviselőválasztás előtt volt. Mikor a sok üdvözlés után Mikszáth megköszönte az ünnepelést s a kerületből jött deputációnak válaszolt, könnyes meghatódottságában mondott beszédét ezzel fejezte be: Legjobban örültem volna, ha egyuttal elhozták volna a mandátumomat is. S ezt szívből jövő kedves természetességgel és a politika iránti rajongással mondta.

Bár a politika hullámai — mint tudjuk — nem éppen mindig kristálytiszták s azoknak kavargásából nem egyszer szenny vágódik a politikusra, mégis szenvedélyük az embereknek a politizálás, amiben siker vagy kudarc, emelkedés vagy alábukás egyformán kijár a politika változatossága szeriint.

Volt része mindenikben Jókainak is. A szabadságharc után 1861-től kezdve tagja volt a parlamentnek egészen 1896-ig, amikor politikai szerencsége aláhanyatlott s mandátum nélkül maradt az alföldön, a kunok ősi városában Karcagon.

Ki tudná megmondani, enyhílet-e a politikai csalódását az a remédium, hogy a következő évben, 1897-ben Ferenc József király kinevezte magyar főrendiházi taggá. Akármint történt is, az az egy bizonyos, hogy visszavonult a politikától és politika nélkül élte le még hátralevő néhány esztendejét.

Karcag nyakas népe.

A Nagy Magyar Alföld napbarnitotta magyar népe, Karcag lakossága ma is büszkén vallja magát a kunok leszármazottainak s konzervatív felfogása mellett minden időkben örök eszménye volt a politikában Kossuth Lajos, akit 1886-ban díszpolgárrá választott, halálakor ravatalára koszorút küldött Turinba s ércszobrát ünnepélyességen leplezte le a város főterén Kossuth Ferenc jelenlétében.

Mint Kossuth Lajos népe ki is tartott mindig a 48-as eszmék mellett. Isten csodája, hogy 67 után Várró Samu szabadelvűpárti képviselő kapott Karcagon mandátumot, minden valószínűséggel annak a nyomásnak a hatása alatt, mely az abszolútizmus idején nehezedett az emberekre. Várró után 1884-ben, Enyedi Lukács, későbbi pénzügyminiszteri tanácsos függetlenségi programmal lett a képviselője a karcagi kerületnek, s azóta nyaka-

san ki is tartottak állandóan a függetlenségi 48-as program mellett, mert a szabadelvű jelölt sohasem tudott boldogulni. De 1887-ben Enyedi Lukácsot is kibuktatta Madarász Imre, a karcagi református papja s az ő kedvelt egyénisége volt az az ütköző pont, melyen 1896-ban az akkori már országos hírvé regényíró, Jókai próbálkozása is megtört. És 18 éven keresztül egyfolytában, amíg Madarász Imre képviselte a karcagi kerületet, minden szabadelvű próbálkozás csütörtököt mondott. Még Kossuth is megemlékezett Madarásról és Enyediről egy levélben, melyet 1887. december 16-án írt Turinból Hefy Ignác hűséges palatinusához:

Nagyon sajnálom Enyedi bukását: nem mintha azt képzelném hogy megválasztása valamit változtatott volna annak a bizonyos taposó malomnak a zakatolási ritmusán, hanem mert nemzeti gyalázatnak tartom, hogy oly emberek mint Herman Ottó és Enyedi Lukács mandátumot nem kaptak. Vajjon mik lehetnek annak a Madarász Imrének lokális érdemei, hogy azt a mérlegtárcát, melyben Enyedi érdemei voltak, így légberöpitették Karcagon. „Auch eine schöne Gegend Magyarorszában.“

Foly. köv.

Időjárás:

A hét eleje derült, közepe esőre változó, végén fagy.

Kereskedelmi árak:

100 kg.	Buza	Din.	180—200
"	Rozs	"	180—
"	Zab	"	200—
"	Kukorica	"	175—200
"	Köles	"	200—
"	Hajdina	"	180—
"	Széna	"	80—120
"	Bab cseres.	"	450—
"	vegyes bab	"	325—
"	Krumpli	"	50—75
"	Lenmag	"	450—500
"	Lóhermag	"	1100—1300
Bika	7-50	8-50	9— 10.
Üsző	7-50	8-50	9— 9-50
Tehén	4—	4-50	5— 8—
Borju	—	—	14— 15—
Sertés	—	—	15— 15-75
Zsir I-a	—	—	29— 30—
Vaj	—	—	35—40
Szalonna	—	—	23— 25—
Tojás 1 drb.	—	—	1-75

Valuta:

Zürichben 100 Din =	9-1275 sfrk.
100 Doll. (E. A.) adnak itt	5617 Din-t
100 Pezoért (Urug.)	„ 4900 „
100 Márkért	„ 1349 „
100 Frankért (Páris)	„ 221 „
100 Pengőért	„ 990 „
100 Schil. (Bécs)	„ 798 „
100 Cseh kor.	„ 168 „

Boldog karácsonyi ünnepeket kíván a „Muravidék“.

— A király Öfelsége születése napjának évfordulóját megünneplelte a tartalékos és tényleges tisztelt rendezett hangversenyen Murska Szobota királyhű polgársága, a szokások házában.

Már 14. én napközben kellemes zene édesítette a gondterhes arcokat. A varazsdíni katonazenekar, amely a helybeli kaszárnyában működött, szép játékaival gyönyörködtette a délcég katonákat és a járó kelőket.

Este félhuszonegy óra tájban nagyszámú közönség gyűlt össze a domi nagytermében, amelynek hátulsó felében a tánchely mögött asztalok voltak terítve.

A feldíszített színpad elülső szélé közepén fenyűvel és színes villanylámpákkal díszített álványán Öfelsége nagyon jól sikerült transzparensen megvilágított, ügyesen megrajzolt nagy arcképe látható. Mögötte az egész színpadon a teljes zenekar helyezkedett el. Már magában ez a látványosság nagyon kellemesen hatott a szemlélőre. Csakhamar a zenekar a nemzeti himnusszal kezdte hangversenyét, amelyet a műsor követett tizenegy szebbnél szebb művészi zeneszámmal. Az egyes darabok oly precízen lettek előadva, hogy igazi élvezetet nyújtottak a zenekedvelőknek. Minden szám után nagy tapsvihar dicsérte a zenekar ügyességét. Az ünnepély után táncra perdült az ifjuság, amit a közszereplésben levő stramm órnagyunk kólóval megkezdett. A modern táncok raját a kólók, csárdások és keringők tették változatossá. Az ünnepélyes hangulat fokozatosan emelkedő vig kedély, mulatós jókedv váltotta fel. A

pezsgők durrogása a poharak csendesége tarkította a reggelig együttmaradt közönség örömet, amely mind oda-csucsosodott, hogy a jó királyunkat a hatalmas Isten sokáig éltesse! N.

— **Sajnálattal vettük a hírt**, hogy régi polgártársunkat Fliszár József m. szobotai vendéglőst gutaütés érte. Szívvel kívánjuk, hogy mielőbb felgyógyuljon.

— **S. K. MURA** szokásos téli táncmulatságát 1930. február hó 1-én tartja meg. Felkértnék az összes egyesületek, hogy ezen a napon ne rendezzenek mulatságot.

— **A turniscsei gyilkosság** ügyében a hatóság lefolytatta a helyszíni vizsgálatot. Dolnja-Lendaváról kiszállott a vizsgáló bíró és dr. Brünner József, aki megejtette a boncolást. Kitűnt, hogy Barbaics István halálát rögtöni elvérzés okozta, mivel a nyak baloldalán a főtűdő lett elvágva. Barbaics temetése óriási részvétellel folyt le 10.-én délelőtt. A tettest, Horvát Istvánt a büntető bíróságnak adták át.

— **Szabásznati tanfolyam Murska Sobotában.** A murszka-szobotai járási ipartestület értesíti ezuton cipész, szabó és női-szabó tagokat, hogy 1930. évi március és április hónapokban rendezni fogja szabásznati tanfolyamát. Akik e tanfolyamban résztvenni szándékoznak, jelentkezzenek felvételük végett minden nap 11 órától 12 óráig az ipartestület irodájában. — Szukits Stefan, ipt. elnök.

Póstaí hírl Fontos! A karácsony előtti nap éppen olyan, mint egy ünnepnap, ezért a posta csak 9-11 tartja hivatalos óráit.

— **Adakozatok a szegény gyermekek részére.** A csákoveci dobrotvor (jótékony egyesület) vasárnap 22.-én délelőtt az elemi iskola helyiségeiben, egy szindarab-előjátékaival fogja kiosztani, a szegény gyermekek részére beszerzett meleg téli ruhanevet és lábbelit. A dobrotvor vezetősége kéri a nagyközönség minél nagyobb számú megjelenését, hogy az utólag még befolyt összegből segítsék a szegény sorsu gyermekeket. A vezetőség a kiosztásra természetbeli ajándékokat is elfogad, melyet hírlapilag fog nyugtázni. Belépő jegyek nincsenek, jótékony befizetések köszönettel fogadjatnak.

— **Színelőadás Csákovecen.** Nagyban folynak az előkészületek, a csákoveci S. K. műkedvelő gárdájánál, kik a Tanc im Glück (a szerencse tánc) operettet szándékoznak előadni. A szindarabot a csákoveci házi zenekar kíséretében adják elő. A szindarab után nagy az érdeklődés, tekintettel arra, hogy a múlt évben előadott operett a várakozáson felül sikerült. A darabot Meider Jenő az ismert kómikus rendezte.

— **Üdülőknek,** továbbá gyengekedő és betegeskedő asszonyoknak legjobb gyógyítószerre a Vis szigeten termett valódi fekete bor, melynek literjét a BENKICS-féle korcsmában Murska Sobotán kaphatja 16 dinárért.

ORSZÁG-VILÁG.

— **Házassági törvény** készül Angliában, melynek célja, hogy a gyenge elméjű és az erkölcsi érzés hiányán

vagy megszűnésén alapuló elmebetegségben szenvedőknek megtiltsák a házasságot. Nem a szemellátható hülyékről, kreténekről, idiótákról van szó, hanem olyan idegbetegekről, akik egészen normálisnak látszanak, munkájukat jól végzik. Vannak imbecill (gyenge idegzetű) emberek, akik hirtelen izgulnak, hazudni, pózolni, gyujtani, sőt ölni képesek, de elnebakuk még nem oly foku, hogy zárt intézetbe valók lennének. Ezek eddig házasodhattak s mert betegségük öröklődik, a morál inszánitiben szenvedők száma Angliában rohamosan nő és máris ötszázezren vannak. Nagyon elkelve ilyen törvény nálunk is, megtoldva a vérbajosok, tuberkulotikusok házassági tilalmával.

— **A newyorki rendőrök diszvacsorája.** Egy newyorki ujságban olvasható a következő, igazán amerikai izű történet. A rendőrség diszvacsorát adott, amelyen megjelent sok rendőrtisztviselő is. A vacsora folyamán megjelent — persze hivatalosan — hét rabló, akik az egész társaságot teljesen kifosztották. Elvették negyvezet dollár készpénzt, minden értéktárgyat s azután eltávoztak. A rablókat eddig még nem sikerült elfogni.

— **Byrd kapitány szerzeménye Amerikának.** Dr. Bowmann, az amerikai földrajzi társulat elnöke kijelentette, hogy az Egyesült Államok Byrd kapitány legújabb felfedező repülése alapján háromszázötvenezer négyzetmérföldnyi, eddig ismeretlen délsarki területre tartanak igényt.

— **Moszkvában** november hetedikén huszezer személyt tartóztattak le. Ezen a napon van a szovjet forradalom emlékűnnepe s azokban a városnegyedekben, ahol még az orosz értelmi osztály maradványai élnek, szokatlanul nagyszámú letartóztatást hajtottak végre. Azonkívül sok a kivégzés és a száműzetés. Nagyszámú zsidó pedig kénytelen kivándorolni, kiket a határon teljesen kifosztanak. Ezek most amerikai fajrokonaitól várnak segítséget, mert nagy nyomorba jutottak.

Csakovecéről jelentik:

A csakoveci nagytrafik szolgája mint annak idején megirtuk, 350.000 dinárt lopott el kétévi szolgálata alatt. A bíróság egy izben már ítélkezett a vádlottak felett, amikor Novákot 4 évi, mostoha apját 3 évi és anyját 2 évi fegyházzal büntette. A fellebbviteli bíróság az ítéletet formahibák miatt, mert mind a három vádlottat egy védő védte, megsemmisítette és új tárgyalást rendelt el.

A csakoveci törvényszék büntetőtanácsa, a napokban tárgyalta Novák Lovro és társai bűnügyét. Novák a csakoveci nagytrafikban volt szolgál és a trafikból két év alatt háromszázötvenezer dinár értékű árut lopott. A múlt husvét táján a cég üzletvezetőjét felszólították, a zárszámadás elkészítésére. Petronije Zivkovicis üzletvezető, mikor észrevette a hiányt öngyilkosságot követett el és a Drávában lelte halálát. Az új cégvezető Mitics Milorád azonnal Novákra gyana kodott és elbocsátotta.

Néhány hét múlva május 22-én éjjel betörték az üzlet helységébe és 1500 dinár készpénzt és 1400 dinár értékű árut vittek el. A nyomozóhatóság házkutatást tartott Novák szolga lakásán. A szobában különféle cigarettákat és dohányt találtak, a pajtában pedig három zsák különféle dohányt. A kukoricagoré mellett elás-va egy vaskazettát találtak, amelyben egy revolvert és 64 darab 1000 dinár-rost és 849 darab 100 dinár-rost találtak.

A bíróság Novák Lovrot és nevelőapját háromévi, Gombár Istvánt pedig kétévi börtönre ítélte.

Az elkövetett lopás után megállapított pontos kárt 235.667 dinárt, — amelyből a cég 169.000 dinárt visszakapott — közösen tartozik a három vádlott megtéríteni. Mivel a pénztár átvizsgálása után a hatóság 371.000 dinár hiányt állapított meg, de Novák által rendesen vezetett naplóban, csak a fent említett összeg szerepelt, a bíróság a különbözeti követelést polgári perre utasította.

Szerkesztő üzenete.

K. L. Z. Boldog ünnepeket kívánva szives érdeklődésére értesitem, hogy nagyon tetszik; nemcsak nekem! **Íróinknak:** Boldog ünnepeket és újévet kívánunk: Laptulajponos, kiadó, no meg én.

Kérlek Bennetek azonnal küldjétek a kéziratokat, mert az ünnepek miatt a nyomda siet, előre dolgozik.

Állást keres

egy rőfös kereskedőseged. — Cim a kiadóban.

**KINO
V M. SOBOTA**

**V NEDELJO, 22. decembra
popoldne ob 3 uri in
zvečer ob 8 uri**

„TIM I TOM DETEKTIVI“
U gl. ulozí Karl Dane i George K. Arthur.

**V četrtak, 26. decembra
LJEPOTICA OD REVIFE**

Vesela igra u 6 činova.
Režija: RICHARD EICHBERG.

VSTOPNINA:
I. prostor 12 Din., II. prostor 10 Din. in III. prostor 5 Din.

Lastnik:
DITTRICH GUSTAV.

KARÁCSONYI ÉS ÚJÉVI AJÁNDÉKOK

Imakönyvek, Emlékkönyvek, Albumok, Aktatáskák, Levélpapírok, Penkala arany-töltőtollak (14 karátos aranyból) stb. stb.

leggyutányosabban kaphatók **HAHN IZIDOR** papírkereskedésében **M. Sobota**

Torma.

A kávéházi asztalnál két ur.

— Szinte hihetetlen! Már megint irnak itt egy horribilis sikkasztásról! Ugyan mi lesz azzal a tengersok pénzzel, amit így elkezelnek?

— Hát kérem! Ha megkerülnek azok a pénzek, akkor föltétlenül visszaadják a károsultaknak!

— No, és ha nem kerülnek meg?

— Hát akkor bizonyosan jótékony célra fordítják!

Mi az?

Komám!? Mi az hogy — lóvátéti bizottság?

Elvétette, komám! az — jóvátéti bizottság!

No, én azt gondolom, hogy nem is vétettem el!

Közgazdaság.

Az ország elektrifikálása.

Az építésügyi miniszteriumban most készült el az ország elektrifikálásáról szóló törvényjavaslat. — Az építésügyi miniszter a javaslatot elküldte az ország összes gazdasági intézményeinek véleményezés végett. A vélemények beérkezése után dönt csak a miniszter a kormányjavaslat végleges szövegezésében.

A szociális törvényhozás reformjának kidolgozására kiküldött bizottság szintén megkezdte működését s már eddig is több fontos szakasz át-szervezését foganatosította.

A beljei uradalom munkásainak ügye. A beljei uradalomban az eddigi hivatalos pragmatikát megszüntették és az uradalom vezetősége a munkásokkal személy szerint akar egyezséget kötni. Ez ellen a munkások tiltakoztak, mert az egyezségnek ezt a személyszerinti formáját sérelmesnek találták. A novisvádi munkáskamara és a munkáskamarák központi litkársága már többször interveniált ebben a hét hónap óta húzó-dó ügyben, de eddig hasztalanul. A munkáskamara a pénzügyminiszteriumnál és a miniszterelnökségnél is interveniált és ebben az ügyben most az illetékes Demetrovics Juráj kereskedelmi miniszter ígéretet tett arra, hogy közben fog járni illetékes helyen, az ügy mindkét félnek kedvező elintézésére. Már most biztosan lehet remélni, hogy ezen ügy végre méltányos megoldást nyer.

Új repülőgépgyár Jugoszláviában. A Raab-Katzenstein német gyár Mariborban repülőgépgyárat szándékozik építeni. A gyár gépalkatrészeket készítene, míg a motorokat készen hozná Németországból. — Kisebb-nagyobb sport és személyszállító repülőgépeket készítenének, melyeket Jugoszláviában s a többi balkáni államokban helyeznének el. A gyárat német szakmunkások vezetnék, míg a többi munkások jugoszláv állampolgárok lennének. Az érdekeltek csak a kormány beleegyezését várják.

Munkabéremelés az amerikai Ford műveknél. Hoover elnök nemrég értekezletet hívott egybe a gazdasági válság megszüntetése érdekében. Az értekezlet folyamán Ford, az automobilkirály kijelentette, hogy a gazdasági válságot csupán úgy lehet megszüntetni, ha emelik a munkabérekét. A Ford művek telepén azután közölték a munkásokkal, hogy az eddigi napi hat dolláros munkabért hét dollára emelik fel. Ez a rendelkezés

24.300 munkást és alkalmazottat érint. Száztizenötezer munkás és alkalmazott, akiknek napi bére 7—10 dollár volt, öt százalékos munkabéremelésben részesült. — Ford, ezen váratlan elhatározásával évi huszmillió dolláros terhet vállalt magára.

Jugoszláv munkások minősítése Franciaországban. Hivatalos megállapítás szerint, — tekintettel az elvégzett munkára — a külföldi munkások között a jugoszláv munkások a negyedik helyet foglalják el Franciaországban. Utolsók a görög munkások. Elsők persze a franciák. Azután a belgák, németek stb.

A 15%-on felüli ecetsav elárúsítása a kereskedésekben is megvan engedve, da csak a 80% erősségűig.

Jugoszlávia vizerejének kihasználására a kormány törvényt készít elő. Jugoszlávia viziereje alacsony állásánál is 3 $\frac{1}{2}$ millió lóerő, s még ez is alig van kihasználva.

Jugoszláv pulyka Angliában. Karácsony előtt igen nagy szokott lenni a pulykabevitel Angliába s azt már a jugoszláv kivitel is megérzi. A nagyarányú vásárlás következtében Angliában a pulyka ára még nem stabil. Az angol importőrök angol fontonként 8-850 pennyt fizetnek. Jugoszláviában belföldi forgalomban a pulyka ára kilonként 11—12 dinár között mozog.

Tojáspiac. Karácsony előtt a jugoszláv tojás piacon nagyobb élénkség van. Olaszország és Svájc nagyobb vásárlásokat eszközöl. Természetes, hogy a tojás ára sem a külső, sem a belföldi forgalomban nem stabil.

Gazdálkodás.

Építsünk.

(Folytatás.)

A padlóanyagok közül a legalkalmasabb és legelterjedtebb a puhafapadló. Tartósága és olcsósága mellett jó tulajdonsága, hogy télen igen jól tartja a meleget és tisztántartása sem okoz sok gondot a háziaknak. A puhafapadlót úgy készítjük, hogy az egymástól kb. 1 méter távolságban elhelyezett 10×10 cm.-es fenyőfagerendákra szegezzük rá a szorosan egymáshoz, vagy egymásba illesztett 3 cm. vastag, ugyancsak puhafadeszkákat. A gerendák közti részeket vékonyabb réteg salakkal és fölörte tiszta, anyagtól mentes, szitált homokkal töltjük ki, mely a nedvességet nem veszi magába. Nagy gond fordítandó arra is, hogy rothadó anyagok elő ne forduljanak alatta és hogy a felhasznált anyagok száraz és tiszta állapotban legyenek. Evégből különös fontossága van, hogy a szoba padlója kb. 30 cm.-nyire magasabban fektetjön a külső talaj színénél, mert így biztosan száraz marad az anyag. Ugyancsak vigyázzunk a padlónak a pormentességére, mert a por a betegségek bacillusainak a főfészke és egyszersmint legjobb terjesztője is. Alulról a por feljövételének elejét vehetjük a deszkák hornyos összeillesztésével; hogy pedig felülről se vegye be magát a padlóba, ajánlatosabb surolás helyett befesteni vagy viasszal bevonni. Így leküzdöttük a puhafapadló egyetlen hátrányát is — a port.

A konyha, tornác, kamara és egyéb mellékhelyiségek padlózatát célszerűbb vagy téglából, vagy beton-

ből készíteni, mivel ezek azok a helyiségek, ahol gyakran éri nedvesség a padlót. Az oly helyiségekben, ahol nem baj, ha nedvesség éri a talajt, nem szükséges, hogy a padló vízzáró legyen, ott elég a téglákat jó szilárdra döngölt alapon száraz homokba rakni. Viszont, ha vízzáró padlót akarunk, az előre megnedvesített téglákat cement- vagy mészhabarcba rakjuk. Természetesen, az alapot itt is kellőleg kell elkészítenünk. Ujabbán mindjobban terjednek a színes mintázott vagy szintelen cementlapok, melyek olcsóságuknál és csinoságuknál fogva nagy népszerűsége tettek szert. Igen nagy előnyük ezeknek a cementlapoknak a szabályos voltuk, mert így egészen vékony hézaggal illeszthetők össze. Törés esetén pedig egyes lapok is könnyen kicserélhetők.

Teljesen vízátthatlan, hézagmentes padozatot a legelőnyösebb simára hengerelt betonból készíteni. Ennek a készítése már különösebb gondot igényel, mert hanyag munkás betonpadlóján csakhamar repedések keletkeznek, úgyhogy az egész alapot újra kell készíteni és kárba veszi az anyag is, a munka is. A padozatot két rétegből készítjük: egy vastagabb 8-15 cm.-es alapbetonból és egy második, erre rákerülő 2-3 cm. vastag burkoló cementből. Hogy pedig a padló a meleget ne engedje ki s a hideget ne engedje át, vagyis hogy ugynevezett hőszigetelő tulajdonsága legyen, az alapbeton alá jó hőszigetelő anyagokat teszünk (salak, agyag), vagy pedig mindjárt az alapbetonba keverjük bele a salakot vagy téglatörmelék. Igen jó és tartós szigetelő alapot kapunk az alábbi keverés szerint: 1 rész portlandcement, 7 rész homok, 5 rész kötőrmelék (vagy durvaszemű kavics) vagy pedig 1 rész portlandcement, 5 rész homokos kavics, 5 rész salak (Grofits-táblázat). Ezt a keveréket nem szabad tulságosan megnedvesíteni (kb. csak olyan legyen, mint a frissen ázott kerti föld) s elhelyezése után addig kell döngölni, míg felülete izzadni kezd. A felső cementréteget 1:2 és 1:3 arányban keverjük a finom homokkal. A cementréteget még a beton megszáradása előtt kell rásimitani, mert csak így köt jól össze.

Közegészség.

Az influenza meggyógyítása.

Korszakalkotó találmánya van egy fiatal erdélyi orvosnak. Havas József dr. a kolozsvári Park szanatórium fiatal orvosa egy szert talált fel, amely 30 perc alatt megszünteti a legmakacsabb influenzát is. A hatás már ki van próbálva s több mint ötven esetben bevált. A fiatal orvos találmányáról a következőket tudjuk: Az influenzának nemcsak a tüdőre van hatása, hanem gyakran fülgyesedést, és a koponya melléküregeiben okoz gyesedést, gyulladást. — Most egy injekcióval a szert eljuttatja a vérkeringésbe, mely így eljut a nyálkamirigyekhez s a baktériumokat elpusztítja. Az orvos azon kísérletezik, hogy a szert komprimálja olyformán, hogy azt pasztillában, vagy por alakban szedhesse a beteg.

Havas József dr. találmányának értékesítése céljából több külföldi gyógyszerházzal folytat tárgyalásokat. A találmány mindenesetre korszakalkotó s úgy az orvosi körök, mint a nagyközönség sokat vár az új gyógyító módtól.

FIGYELEM!

Elsőrendű friss disznózsir kapható. Kicsinyben kg. 27 Din., nagyban kg. 26 Din. míg a :—: készlet tart. :—:

TURK JÓZSEF

vendéglőjében
MURSKA SOBOTÁN.

Gyermekjátékok

Naptárak - Karácsonyi díszek

!! kaphatók: !!

Erdős Barnabás

papír és játék kereskedésében

Murska Sobota

rom. kath. templom mellett.

Előjegyzési és fal-

naptárak

az 1930. évre

kaphatók

HAHN IZIDOR

papirkereskedésében

—: MURSKA SOBOTA. :—

Vsakovrstne

surove in svinjske

kože

küptje po najvišji dnevni ceni

FRANC TRAUTMANN

Murska Sobota Cerkvena ul. 191.

Legjobb

kerékpárok

valamint alkatrészek

jutányosan kaphatók

Nemecz János

vas- és gépkerskedésében

Murska Sobota.